

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Dumineca.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Intrarea în Biserică.

„În ziua a 21-a a lunii Noiembrie se sărbătorește „Intrarea Maicii Domnului în Biserică.” Această intrare în biserică a Maicii lui Dumnezeu s'a făcut la binecredincioși sărbătoare minunată și a toată lumea, luând pricina din această istorie: „Fericita Ana petrecându-și viața tot nefăcând prunci, se ruga într'aceea Dispunătorului firii cu posturi și cu rugi, împreună cu Ioachim cel întreg la minte și cu curăție, ca să i-se facă milă de nașterea ei de prunci, să-i hărăzească prunc, juruindu-se, că de i-se va împlini cererea, îndată să închine la Dânsul pruncul, ce s'ar naște.

Apoi născând pe solitoarea răscumpărării neamului omenesc și împăcătoarea lui Dumnezeu cu oamenii și pricina înnoirii lui Adam celui căzut și a sculării și îndumnezeirii lui, pe preasfânta de Dumnezeu Născătoarea Maria, după juruință, a dus-o la sfânta biserică, după ce a plinit trei ani după preamărita Ei naștere și a dat-o în seama preoților și luând-o ei, servind adică din voea lui Dumnezeu carele pe urmă era să se nască dintr'insa, pentru îndreptarea și răscumpărarea a toată lumea, au băgat-o mai înlăuntrul bisericii, adică în altar, să se afle însă-și acolo douăsprezece ani încheiați, unde era rânduiala de intrau preoții într'un an odată.

Și ca petrecând totdeauna acolo, de era hrănită cu străină cuviință, cu hrană cerească de inger, până la vremea dumnezeieștii „Bunei-vestiri”, ce spunea, că Dumnezeu a vrut să ia trup, vrând pentru iubirea sa de oameni din nou să mântuiască lumea cea fieritoare. Acolo s'a și sălășluit și a petrecut, învrednicindu-se dumnezeieștii arătări și primind totdeauna hrană cerească ;

ingerul, pe cum am zis, servind la trimiterea ei întru mărirea lui Dumnezeu, a căruia e mărirea în veci. Amin.” (Din „Mineiu” dela 21 Noiembrie, sărbătoarea: „Intrării în Biserică a Preasfintei Doamnei noastre Născătoarei de Dumnezeu.”)

Biserica

Domnului Nostru Isus Hristos.

(Urmare.)

Drepturile și scutițele (imunitate) Bisericii. Sf. Toma de Cantorbery. — Drepturile și scutițele Bisericii de orice sarcini sau datorii — sunt atât de drepte și inviolabile (ce nu se pot călca, strică), încât episcopii trebuie să le apere cu cea mai mare fidelitate, întocmai ca o sfântă moștenire, pe care le-a dat-o lor însuș Dumnezeu, pentru ca să o păzească. — De aceea s'au văzut păstori jertfindu-și mai bine viața lor, decât să-și dea învoirea în aceasta privință la nedreptele poște ale stăpânilor lumesti, lacomi și necredincioși. — Unul dintre cei mai vestiți mucenici ai acestei țării episcopale, a fost Sfântul Toma, arhiepiscopul din Cantorbery în Anglia.

Acest mare episcop avu de tată pe Gilbert Recquet, viteazul cavalier al Cruciatelor, iar de maică o principesă saracenă, pe care Gilbert o întoarse la credința cea adevărată. — Impodobit cu cele mai alese însușiri trupesti și sufletești, Toma se deosebia între alții mai ales prin virtuțile sale și prin caracterul său statornic. — Era atât de curat, încât mi de curse și ispite — prin cari a trecut în tinerețele sale, nu l-au putut îndupleca să cadă în vre-un păcat de necu-

răjie. — Era atât de sincer, încât din gura lui nu s'a auzit niciodată vro-o minciună oarecare, nici măcar din glumă. — Li plăcea să umble la vânat, dar aceasta o făcea fără ca să calce datorințele slujbei sale și deprinderile de evlavie. —

În anul 1161, pe lângă toată smerenia sa, a fost înaintat la marea vrednicie de arhiepiscop în Cantorbery, scaunul primațial din Anglia. — Regele Henric al II-lea, care îl cinstea foarte mult și-l numise de cancelar al său, adecă ministru president, s'a bucurat foarte tare de această înaintare, și era plin de bunăvoință față de Toma. — Dar în scurtă vreme s'au înșchimbato aceste prietenești legături. — Regele a adunat pe toți episcopii și mai marii țării, și le-a pus înainte să subscrie unele decrete sau legi cari erau potrivnice drepturilor, intereselor și vredniciei Bisericii. — Înfricați de rege, pe care-l cunoșteau de crudel și răzbunător, mulți episcopi în slăbănoșia lor, au făcut pe placul regelui. — Dar Toma se împotrivi regelui cu atâta putere și statornicie, încât căzu în mânia regelui, și a fost silit să fugă din țară.

Se puse pe o corabie, și se scobori la Boulogne, și pentru ca să nu fie cunoscut, călătorea pe jos, îmbrăcat în haine călugărești, numindu-se fratele Creștin. — Fiindcă era bolnav și nu putea umbla pe jos, însoțitorii săi i-au aflat un cal, și neavând nici șea, nici frâu, au pus pe cal hainele lor și cu greu l-au așezat călare. — Se întâlniră cu mai mulți oameni, cari întrebară că oare nu este dânsul arhiepiscopul din Cantonbery. El le răspunse zâmbind: Judecați voi înși-vă, așa se cade se umble un arhiepiscop? Ei nu-l recunoscără.

A trebuit să treacă prin multe primejdii prin ținutul Buloniei, și prin Flandra (Belgia de azi), pe unde a trebuit să treacă. — La Gravelines, deși însoțitorii săi cercau să grăiască cu el ca și cu ori-care din ei, stăpânul casei de oaspeți, unde se opriră, a fost cucerit de manierele nobile ale sale, de înfățișarea sa cea bună și de toată statura sa din afară. Avea o măreață înfățișare, o fizionomie caracteristică, față lungăreață, frunte-largă, privire impunătoare, piele și mâni cu totul deosebite de cele ale oamenilor muncitori. — După ce în toată țara se răspândise vestea fugii sale, și poate că și portretul său, stăpânul casei, după ce l-a privit cu multă băgare

de seamă, a chiebat pe muierea sa la o parte, și-i spuse bănuiala sa. — Muierea îndată se duse la masă să cerceteze mai deaproapă pe episcop, care se puse la masă cu copiii din casă, pentru ca să mânânce cu ei, din ceeace le pusese mama copiilor. — Se întoarce zâmbind și spuse bărbatului ei: Bine ai judecat, de bună seamă e dânsul. — Îndată merse și găti mâncări mai bune, pe cari apoi le puse pe masa fratelui Creștin și a însoțitorilor săi. — Sfântul episcop se tulbură și era nedumerit și mirat la aceste nouă semne de dragoste. —

După cină stăpânul casei șeză jos pe pământ la picioarele Sfântului, deși a fost rugat în tot chipul să se scoale și să șeadă pe un scaun. — Stând câteva minute foarte adâncit în gânduri, la o vreme zise către episcop: „Prea Sfinția Ta, mulțămesc lui Dumnezeu, că mi-a cinstit casa mea cu prezența Prea Sfinției Tale. — Și cine sunt eu, răspunse episcopul, și ce folos îți poate aduce bietul frate Creștin?”

Abunăseamă, răspunse proprietarul, Sfinția Ta ești creștin, fiindcă ești arhiepiscopul din Cantorbery.” Sfântul vlădică ne mai putând tainui, a îndatorat cu dragoste creștinească pe găzduitorul său să țină în taină tot lucrul acesta, și în ziua următoare îl chieamă să-l însoțească mai departe. —

Într'aceea Henric II, ascultând de dojaneele Papei Alexandru III. și ale lui Ludovic cel tinăr, regele Franței, chieamă înapoi pe Sfântul Toma în Anglia, și se împăca cu el. — Dar împăcarea lui nu a fost sinceră, se întoarse din nou la pretenziunile sale de mai înainte, însă Toma i se împotriva mereu. — Atunci, cuprins de mânie, zise: „Oare nu se va afla cineva, care să mă mântuească de un preot, care îmi turbură toată țara?”

Îndată s'au legat patru curteni că vor ucide pe arhiepiscopul. — Sosiră în Cantorbery — în 29 Decembre, și în vreme ce Vlădica era în biserică la slujba Inșeratului, au înșrat în biserică îmbrăcați în haine de soldat și cu sabia în mână, însoții de alți soldați. Clericii voiau să închidă biserică, dar arhiepiscopul zice: „Aceasta este casa Domnului, nu putem opri pe nime să între, ca și când ar fi un câmp de luptă.” — Apoi îndreptându-se către cei conjurați, îi opri în numele lui Dumnezeu să nu facă nici un rău poporului său. — După aceea cu glas înalt se rugă astfel: „Mă încredințez cu cauza

Bisericii lui Dumnezeu, preasfintei Fecioare Maria, sfinților patroni ai acestei Biserici și sfântului Mucenic Dionizie." — După rostirea acestor cuvinte se puse în genunchi înaintea altarului, cu mâinile împreunate și cu ochii ridicați la cer. — Primi patru lovituri în cap, pe urma cărora creierii din cap îi săriră pe padiment. — Căzu jos la pământ ca și când s'ar ruga . . . Așa muri, fără vre-un semn de slăbiciune acest vlădică curajos, fericit că-și jertfește viața sa pentru apărarea Bisericii. — Moartea lui de mucenic se întâmplă în 29 Decembrie 1170, în vârstă de 53 ani. — Dumnezeu îl preamări în curând cu mai multe minuni, ce le-a făcut prin chie-marea lui în ajutor. —

(Va urma.)

Sfânta și marea martira Ecaterina (Catarina, Catalina) — 25 Noembrie — s'a născut în Alexandria (Egipt.) A fost de origine împărătească și foarte avută, de o frumusețe rară și cu o învățătură minunată. A vorbit perfect limba greacă și latină, a cunoscut toate științele timpului aceluia, încât o admirau și bărbații cei mai învățați. Dar știința ei n'a fost perfectă de oarece n'a cunoscut știința și înțelepciunea cea adevărată, adică știința creștinească. Dânsa era păgână. Însă bunul Dumnezeu, care a înzestrat-o cu atâtea facultăți minunate spirituale s'a îngrijit ca dânsa să ajungă la cunoștința înțelepciunii celei adevărate.

Anume odată i-s'a arătat în vis Preac. Verg. Maria cu pruncul Isus în brațe și l'a întrebat Preac. Vergura pe pruncul Isus: „cum îți place fecioara aceasta, n'ai voi a o avea de mireasă?" La ce pruncul Isus întorcându-și fața a zis: „nu-mi place, nu-i frumoasă, că nu-i botezată" Catarina deșteptându-se din som s'a bucurat foarte de cele ce a văzut, dar s'a supărat mult că aceia pre cari dânsa era gata a-i iubi s'au întors dela dânsa. Înțelegând ca dacă va fi creștină va fi iubită, s'a decis a învăța legea creștinească și nu peste mult timp sa și botezat. În noaptea următoare după botezarea ei iarăși s'a arătat Preac. V. Maria cu pruncul Isus în brațe, care cu un suris ceresc care nu se poate descrie s'a plecat către Catarina și i-a tras pe degetul ei un inel foarte prețios. Catarina trezându-se din somn

a aflat inelul pe degetul ei. Acuma a fost mireasa Domnului nostru Isus Hristos și s'a silit a fi deamnă de mirele ei ceresc.

În timpul acela împăratul Maximilian a petrecut în Alexandria și a silit tot poporul să aducă jertfă idolilor, Catarina pătrunsă de un zel creștinesc și de iubire către Dumnezeu s'a îmbrăcat în veșmintele ei cele mai frumoase a mers în biserica idolilor și stând în fața împăratului, cu cuvinte curajoase l'a admoniat zicându-i că face mare fărădelege și la îndemnat se creadă și el în Dumnezeu cel adevărat, iar nu idolilor celor spurcați. Împăratul pătruns de cuvintele Catarinei, dar mai mult de frumuseța și de elocvența ei a zis că o va asculta în curtea împărătească. A doua zi prezentându-se Catarina la curtea împărătească, atât de frumos a vorbit despre credința creștinească, încât împăratul n'a putut să-i grăiască în contra nimica. Atunci văzându-se rușinat de înțelepciunea vergurei creștine, ceea ce dânsul n'a putut să facă, a cugetat că o va face cu înțelepții săi. Deci a convocat 50 de înțelepți și le-a spus că au de a se disputa cu Catarina. Aceștia înțelegând că au de a disputa cu o femeie, au zis că ar fi fost destul unul dintre dânsii, însă a trebuit să se plece înaintea voinței împăratului, și alegând pre cel mai învățat dintre dânsii, acela a început disputa cu Catarina. Dânsa a dovedit că idolatria este nebunie, și ca idolii nu sunt vrednici de închinare. A vorbit cu atâtea înțelepciune, încât nici cel mai învățat dintre dânsii n'a putut răspunde nimica. Împăratul văzând acestea a zis: că dacă nu sunt harnici a învinge pe o fată nu sunt vrednici nici de viață. Drept aceea a poruncit să-i arunce pe toți în foc.

După acestea împăratul a probat cu promisiuni a indemnă pe Catarina să servească idolilor, însă toate silințele i-a fost zădarnice și în furia sa nebună a poruncit ca Catarina să fie trasă pe o roată cu cuțite, însă cum a fost legată de roata aceea, roțile sau sfărâmat și cuțitele aruncate de o putere nevăzută au tăiat pre mulți dintre păgâni. Văzând aceasta păgânii au strigat: Mare este Dumnezeu Creștinilor! Văzând împărăteasa că înzădar sunt toate torturile căci Catarina nu se lapădă de credința creștinească, a intervenit pentru dânsa la împărat, care s'a infuriat și mai tare, și a poruncit să i se taie capul și soției sale. Porfiriu era numele capi-

tanului celor 200 de ostași, cari erau comandați la executarea împărătesei, cari văzând uciderea împărătesei au stătut înaintea împăratului și au mărturisit că și dânsii sunt creștini.

Astfel au suferit martiriu, împărăteasa, **Augusta**, 50 de înțelepți și 200 de ostași împreună cu capitanul lor.

În urma s'a tăiat și capul Catarinei în ziua de 25 Noemvrie în anul 307.

Pușini dintre cetitorii noștri vor ști că biserică azi reformată din Sighet a fost odinioară biserică armenescă dedicată sfintei Catarinei și martirul ei era pe păreții acestei biserici zidită între anii 1150—1250.

Numiri. Preasfințitul nostru Părinte Episcop **Iuliu** al Gherlei a binevoit a numi pe profesorul de Teologie Claris. d. Dr. **Titu Mălaiu** de vicar foraneu episcopesc al districtului Rodnei și paroh Arhidiacon al Năsăudului. Instalarea noului dignitar s'a îndeplinit cu un fast deosebit în Năsăud la 11 Nov. crt. în prezența Clerului din vicariat, a inteligenței și a numărșilor poporeni credincioși din loc și jur. Insuflețirea și bucuria, cu care a fost primit tinerul vicar dovedește, că a fost așteptat cu dragoste și simpatie. Când în noul teren de muncă îi dorim roduri binecuvântate și înbelșugate, primească Reverendisimul vicar și din partea noastră sincere urări de bine. Întru mulți ani!

Onoratul pâr. **Dariu Vlad** profesor de Religie la Liceul de fete în Sighet a fost numit preot al II-lea la parohia Sighet. Cunoșcând zelul și conștiințiozitatea onoratului D. Vlad, ne bucurăm de revenirea lui în păstorirea sufletelor.

La catedra de Religie — devenită în acest mod vacantă — Ilustritatea Sa Epis-

copul **Iuliu Hossu** al Gherlei a numit pe tinerul doctor în Teologie și Filosofie clarisimul **Alexandru Filipciuc** fost profesor de Religie la școlile secundare din Vișeu de sus. Sincere felicitări!

Parohia vacantă a Berbeștilor s'a conferit preotului nou hirotonit onor. **Romul Avram**, căruia îi dorim binecuvântare cerească în munca ce are s'o săvârșească în aceasta fruntașă comună.

Catolicismul în Albania. Este știut că regele Albaniei **Ahmed Zogu** a intrat în sinul Bisericii catolice. Ziarele scriu, că mișcarea spre catolicism în aceasta țară a luat proporții adânci. Nu de mult un număr însemnat de preoți ortodoxi au trecut la Religia catolică.

Poșta administrațiunii.

Pâr. d. B. Cu plăcere Vă încunoștințăm, cumcă operatul chestionat deja se retipărește. Multe salutări!

Ofic. parohial Budești prin M. on. Dn. Ștefan Ilnișchi a plătit abonamentul pe anul 1928 pt. Dumineca cu 520 lei.

Pâr. Iuliu Șurani în G. H. Vă mulțumim foarte de viul interes ce îl purtați pentru răspândirea cărțicelor dela „Biblioteca populară din Maramureș.” Sunt aceste editate de „Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș”, care este o societate preminentiam catolică pusă sub patronajul Preavenatului Ordinar al diecezei noastre. Am luat măsuri pentru a Vi se speda exemplarele cerute împreună cu 50 cărțicel de rugăciuni a 4 Lei. Sincere salutări! Vivant sequentes!

Calendar săptămânal.

18—24 Noemvrie 1928.

18. Dumineca. IX. d. Înălț. Sf. Cruci. (Luc. 12. 16.) M. Platou.
19. Luni. Pr. Avdie.
20. Marți. P. Grig. Proclu † 447 d. Hr.
21. Mercuri. Intrarea în biserică a P. C. V. M. (Ev. Luca 10. 38.)
22. Joi. Ap. Filimon.
23. Vineri. P. Amfilohie † 394 d. Hr.
24. Sâmbătă. M. Ecaterina. † 307 d. Hr.